

VÄNSTERPARTIET GÖTEBORGS
KOMMUNALPOLITISKA PROGRAM
2023-2026

INNEHÅLL

INLEDNING	3
FÖRSKOLA & SKOLA	5
ÄLDRE	10
FUNKTIONSRÄTT	14
SOCIALTJÄNST	18
STADSUTVECKLING & BOSTÄDER	23
TRAFIK	28
MILJÖ & KLIMAT	32
ARBETSMARKNAD & VUXENUTBILDNING	36
PERSONAL	39
IDROTT, FRITID & FÖRENING	42
KULTUR	45
DEMOKRATI	48
UPPHANDLING	51

INLEDNING

Vänsterpartiet är ett socialistiskt och feministiskt parti på ekologisk grund. Vi vill se ett rättvist och jämlikt Göteborg. Det kommunalpolitiska programmet beskriver vad vi vill åstadkomma under den kommande mandatperioden.

Det var inte länge sen Sverige var ett av de mest jämlika länderna i världen. Men efter flera decennier med nyliberala experiment, sönderprivatiserad välfärd och sänkta skatter är nu Sverige det mest ekonomiskt ojämlika landet i Norden och inkomstklyftorna har ökat mer i Sverige än i något annat västland. Vi har idag 30 år av försämringar och utförsäljning av det allmänna bakom oss, med skenande ojämlikhet och växande klassklyftor som resultat.

Vänsterpartiet vill bygga ett jämlikt samhälle. Då krävs det ekonomisk utjämning för att minska de ekonomiska klyftorna, det krävs en annan socialpolitik, bostadspolitik och arbetsmarknadspolitik. Det krävs rejäla investeringar i den generella välfärden och stora satsningar är centralt för ett jämlikare samhälle.

Kommunpolitiken kan inte ensamt utrota de stora klassklyftor som finns i vårt samhälle. Men vi kan göra mycket för att lindra konsekvenserna och visa vägen framåt. Efter år av nedskärningar och privatiseringsexperiment i Göteborg är välfärden underfinansierad och misskött. Genom att satsa på välfärden kan vi vända den utvecklingen. Vi behöver få en skola som kompenserar för familjers olika förutsättningar, hyresrätter med rimliga hyror, en rättvis klimatomställning, stöd av kvalitet till personer med funktionsnedsättning, en socialtjänst som ser till att alla får sina behov tillgodosedda, en äldreomsorg det går att lita på, ett levande kulturliv som är tillgängligt för alla och en ekonomisk politik som prioriterar långsiktiga investeringar i vår stad.

I Vänsterpartiet Göteborgs kommunalpolitiska program 2023-2026 presenteras ett stort antal förslag för att göra Göteborg till en mer rättvis

och jämlik stad. Programmet är indelat i 13 avsnitt efter kommunens verksamhetsområden.

Det socialistiska och feministiska perspektivet är vägledande för hela programmet. Varje avsnitt inleds med en analys som beskriver de problem vi ser på området. Analysen följs av en inriktningstext som innehåller vilka lösningar vi har på problemen som beskrivits. Avsnitten avslutas med ett antal konkreta förslag.

Vänsterpartiets styrka är att vi har en förmåga att mobilisera för att skapa verklig förändring. Vi förverkligar vår politik genom att flytta fram positionerna i både den parlamentariska och utomparlamentariska kampen.

Vänsterpartiet Göteborgs kommunalpolitiska program antogs på valkonferensen 2022.

FÖRSKOLA & SKOLA

ANALYS

Skolan har en unik möjlighet att utjämna klasskillnader. Då föräldrarnas utbildningsbakgrund påverkar barnens resultat i hög grad är det avgörande att det kompensatoriska uppdraget uppfylls. Så är det inte idag.

Marknadsskolan, skolpengen, det fria skolvalet, otillräckliga resurser och ständiga krav på nedskärningar har gjort att skolan inte kan leva upp till sitt uppdrag. Dessutom stämplar betygssystemet elever samtidigt som friskolor urholkar betygens värde med glädjebetyg vilket förstärker ojämlikheten.

Skolan i Göteborg är mycket segregerad. Elever från studievana hem går på andra skolor än elever från studieovana hem. Dessutom är det stor brist på utbildad personal i arbetarklassområden. Detta påverkar framför allt barn från studieovana hem negativt eftersom de har mest nytta av välutbildad och skicklig personal. Hemläxor riskerar att förstärka både klass- och könsskillnader.

Grundskolorna har inte rätt förutsättningar för att säkerställa alla barns trygghet. Diskriminering, mobbning och kränkningar hindrar barn från att trivas och klara skolan. Hbtqi-personer och personer med normbrytande funktionalitet är särskilt utsatta. Rasism och sexuella trakasserier förekommer utan att vuxna ingriper.

Alla elever behöver förutsättningar för att lyckas i skolan. Precis som i övriga delar av skolan har elevhälsan fått fler uppgifter som ska göras utan att resurserna har ökat. Extra anpassningar och åtgärdsprogram för barn i behov av stöd sätts ofta in för sent och är av bristande kvalitet. Att inte få stöd tidigt försvårar för elever att få en bra skolgång.

Förskolan har långsiktigt positiva effekter på barns lärande och utveckling. Både genom omsorgen och det pedagogiska arbetet. Barn som går miste om förskolan får det därför svårare i grundskolan. Störst påverkan har förskolan på barn vars föräldrar har låg utbildningsnivå. Därför behöver alla barn gå i förskolan.

Det är av stor vikt att värna förskolans läroplan. Alternativ barnomsorg, exempelvis pedagogisk omsorg, som inte omfattas av samma krav som förskolan har inte kunnat uppvisa samma positiva effekter på barns lärande.

Barngruppernas storlek, att det finns förskollärare, hög personkontinuitet, anpassade lokaler och rimligt antal barn per personal är viktiga faktorer för förskolans kvalitet.

INRIKTNINGAR

Föräldrar och barn ska kunna lita på att den närmaste skolan ger en bra utbildning. Föräldrarnas utbildningsnivå eller var de bor ska inte avgöra hur bra skola barnen får gå i. Kommunens skolor ska därför säkra att det kompensatoriska uppdraget verkställs. Förskolan och skolan ska samarbeta med både socialtjänst och lokalsamhället för att ge rätt stöd till barn och unga i alla åldrar.

Förskolan och skolan ska stimulera barn och ungas nyfikenhet och lust att lära. Kunskap och undervisning är huvudfokus i skolan. Alla elever ska nå målen i skolan för att ha möjlighet att läsa vidare. Grundskolans uppdrag är dock mycket bredare än så. Skolan ska bidra till att skapa upplysta samhällsmedborgare, samt till att förebygga ohälsa och utanförskap. Skolan ska präglas av solidaritet och utgå från ett demokratiskt förhållningssätt. Skolornas kvalitets- och uppföljningsarbete ska därför inte bara handla om betygsresultat.

Likvärdigheten mellan skolor ska öka. Det innebär inte att alla skolor ska göra likadant, däremot ska de bättre kompensera för barns olika förutsättningar. För att det ska vara möjligt ska resurser fördelas efter behov i större utsträckning än idag. Alla skolor ska erbjuda läxhjälp eller studiestöd ledd av behörig lärare för att kompensera för barns olika förutsättningar att studera på egen hand. Alla skolor ska ha tillräckliga resurser för uppdaterade läromedel, samt möjlighet att anpassa läromedel utifrån elevernas behov.

Skolan ska vara en plats fri från alla former av mobbning, kränkningar och diskriminering. Alla skolor ska ha ett aktivt normkritiskt arbete och jobba med våldsprevention från tidig ålder. Högstadieskolor ska erbjuda tjejer kurser i feministiskt självförsvar och killar ska ges särskilda tillfällen att prata om destruktiva maskulinitetsnormer. Lärare ska erbjudas kompetensutveckling i sex- och samlevnadsundervisning för att ge grundläggande kunskap om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter till barn och unga.

Elevhälsan ska arbeta förebyggande och främjande för att bidra till en bättre arbetsmiljö för eleverna. Därför ska antalet kuratorer, skolsköterskor och psykologer i förhållande till antalet elever öka. Barn i de lägre årskurserna upplever att de har mer inflytande än vad barn i de

högre årskurserna har. Därför ska elevinflytandet framför allt i de högre årskurserna förstärkas. Inom gymnasieskolan kan elevorganisering i form av elevkårer vara en framgångsrik väg.

Alla barn som behöver extra anpassningar ska få det. Elevers skolgång ska inte misslyckas redan innan rätt stöd har satts in. Barn kan behöva få stöd redan på förskolan, men framför allt under lågstadietiden. Stödet till barn med normbrytande funktionalitet ska förbättras.

Modersmålsundervisningen och studiehundledning på modersmål är viktigt för att skolorna ska kunna uppfylla det kompensatoriska uppdraget och kvaliteten på dessa verksamheter ska öka. Skolor eller skolområden ska ha möjlighet att själva anställa modersmåls lärare. Skolan behöver möjliggöra utvecklandet av de nationella minoriteternas språk och kulturer på ett bättre sätt.

Skolan ska vara helt avgiftsfri. Det är skolornas ansvar att barnen får den mat och det studiematerial som de behöver för att klara av skoldagen.

Kvaliteten i förskolan ska förbättras. Små barn behöver stabilitet och inte ha för många relationer samtidigt. Därför behöver barngruppernas storlek och antalet barn per personal minska, för att lyckas med det behöver vi bygga fler förskolor. Förskollärare ska finnas på alla förskolor då de är viktiga för att utveckla det pedagogiska arbetet. Alla förskolor ska arbeta med att motverka rasism och stereotypa könsroller. Öppna förskolor har en viktig förebyggande roll, därför ska öppettiderna utökas framförallt i områden där färre barn går i förskolan.

Fritidshemmens kvalitet ska förbättras och elevgruppernas storlek ska minska. Fritidshemmen ska stödja elevernas sociala utveckling och erbjuda en meningsfull fritid. Att locka de äldre barnen är en viktig åtgärd för att säkerställa att alla barn har en meningsfull fritid och pålitliga vuxna omkring sig.

Kommunens förskolor och skolor ska ha moderna, ändamålsenliga, fräscha och hållbara lokaler, med tillräckligt stora skolgårdar och utemiljöer jämlikt utformade för rörelse, lek och lärande. Fritidshemmen ska ha tillgång till lokaler anpassade för verksamheten. Fler grundskolor och förskolor ska byggas för att åtgärda bristen på lokaler och för att fylla behovet när kommunen växer. Uttjänta skolbyggnader ska rustas upp eller rivas och ersättas med nya.

Arbetsmiljön för de som arbetar i kommunens skolor ska förbättras. Det ska framförallt göras genom att ge förskolan och skolan mer resurser och minska antalet barn i grupperna och elever i klasserna. Då ges lärare, barnskötare och förskollärare bättre möjligheter att möta varje elev. Möjligheten till planeringstid för pedagoger ska öka.

Kommunen ska inte konkurrera om lärare mellan skolorna genom högre löner. Istället ska satsningar göras på att förbättra arbetsmiljön så att alla skolor blir bra arbetsplatser. Fokus ska vara att ge lärare rätt förutsättningar. Det kan bland annat göras genom att ha två lärare i klassrummet samtidigt eller minska storleken på klasserna. Dessutom ska skolor ha resurser för stöd- och kringpersonal.

När det är möjligt ska kommunen ”överanställa” istället för att använda vikarier. Det kan bland annat göras genom att fastanställa vikarier som arbetar på flera förskolor/skolor eller genom att höja grundbemanningen så att vikarier inte behöver användas lika ofta.

Personal på förskolor i arbetarklassområden ska ges möjlighet att läsa till barnskötare eller förskollärare på betald arbetstid. Även lärare och annan skolpersonal ska ges möjlighet till fortbildning.

Rektorers och enhetschefer inom förskolan ska ges bättre möjligheter att leda den pedagogiska verksamheten, exempelvis genom att fler stödjande funktioner finns på plats på enheterna. Lärare, förskollärare och fritidspedagoger ska ges förutsättningar att utveckla sin undervisning, bland annat genom att studera sin egen undervisning med hjälp av handledning samt ha tid för reflektion och samarbete med kollegor.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Ge alla barn i förskoleåldern rätt till minst 30 timmars barnomsorg i veckan.
- Minska antalet barn i förskolan till högst 12 barn i småbarnsgrupper och 15 barn i storbarnsgrupper.
- Utöka öppettiderna på öppna förskolan.
- Utöka tillgången till barnomsorg på kvällar, nätter och helger.
- Stegvis införa sex timmars arbetsdag på kommunens förskolor.
- Ge barn till papperslösa rätt till förskoleplats.
- Ge fler som arbetar på förskolor i arbetarklassområden möjlighet att på betald arbetstid läsa till barnskötare eller förskollärare.
- Minska antalet elever per pedagog och antalet barn i lågstadielklasserna.
- Minska antalet barn i fritidshemmen till cirka 20 i varje grupp och öka personaltätheten på fritidshemmen.

- Ge alla barn rätt till fritidshem, oavsett vårdnadshavares sysselsättning.
- Göra förskolan avgiftsfri för hushåll som har inkomster upp till 25 000 kr/månaden.
- Göra fritidshemmen helt avgiftsfria. I ett första steg ska progressiviteten öka.
- Öka andelen utbildad personal i skolan, förskollärare i förskolan och fritidspedagoger på fritidshemmen.
- Lovskola ska erbjudas redan från år 1 på de skolor där behovet finns.
- Alla skolor skall ha ett skolbibliotek bemannat med utbildad personal.
- Tillgängliggöra och individanpassa modersmålsundervisningen.
- Utredda hur de nationella minoriteternas rättigheter bättre kan tillgodoses i grundskolan.
- Erbjuder fler elever studiehandledning på modersmål.
- Erbjuder tjejer kurser i feministiskt självförsvar på alla högstadieskolor.
- Erbjuder killar kurser i att motverka destruktiva maskulinitetsroller på alla högstadieskolor.
- Alla skolor ska erbjuda fria mensskydd.
- Erbjuder frukost på alla skolor.
- Göra skolan helt avgiftsfri och inte kräva att barn tar med sig matsäck eller mellanmål i förskolan eller fritidsverksamheten.
- Fler gymnasieskolor ska ha både yrkesprogram och teoretiska program för ökad blandning av elever på skolorna.
- Öka möjligheterna för elever på introduktionsprogrammen att få ämnesundervisning.
- Öka andelen kommunala gymnasieskolor och öka andelen elever som går i kommunal gymnasieskola.
- Erbjuder läxhjälp eller studiestöd till alla elever i grundskolan och på gymnasiet, i skolans regi ska det ledas av behörig lärare.
- Införa maxantal för antal elever per heltidsanställd i elevhälsan.
- Införa maxantal för antal elever per studie- och yrkesvägledare.
- Skolmaten ska lagas lokalt och vara ekologisk i så hög utsträckning som möjligt.
- Andelen vegetarisk och vegansk mat som serveras ska öka. Personal inom skolköken samt pedagoger på skolorna ska få fortbildning om specialkost, selektiv kost och ätstörning.
- Fler gymnasieskolor ska ha egen matservering.
- Öka elevinflytandet och uppmuntra elever att organisera sig.
- Förbättra och rusta upp förskole- och skolgårdarna samt göra dessa tillgängliga för spontanidrott och föreningsliv efter skoltid.
- Skapa en så stor variation av klassbakgrund som möjligt i elevsammansättningen genom att förändra skolornas upptagningsområden.
- Planera nybyggnation av skolor utifrån möjligheten till blandade upptagningsområden.

ÄLDRE

ANALYS

Andelen äldre som får äldreomsorg har stadigt minskat sedan flera decennier. Den främsta anledningen är inte att människor blivit friskare utan att resurserna till äldreomsorgen inte tillförts i samma utsträckning som antalet äldre har ökat.

Äldre med arbetarklassbakgrund löper större risk för ohälsa både när det gäller den fysiska och psykiska hälsan. Likaså är den psykiska ohälsan bland äldre kvinnor mer utbredd än mäns. Det är därför av stor vikt att utjämna klass- och könsskillnaderna i livsvillkor. Äldre kvinnor är en särskilt utsatt grupp när det gäller mäns våld mot kvinnor. Bristande kunskaper och stereotypa föreställningar om att äldre kvinnor inte utsätts för våld och övergrepp gör att deras utsatta situation inte uppmärksammas.

Allt fler som blir äldre kommer vara personer som är födda utanför Europa. Det ställer höga krav på personalen att kunna möta människor med olika bakgrund. Samtidigt ökar rasismen i samhället vilket riskerar att leda till att äldre personer inte får den omsorg och det bemötande de har rätt till.

Nedskärningarna inom äldreomsorgen har försämrat kvaliteten och många äldre upplever att de inte får den hjälp de har rätt till. Dessutom upplever många äldre att omsorgen brister i kontinuitet. Under pandemin blev det tydligt att de otrygga anställningsvillkoren och den höga personalomsättningen fick stora konsekvenser.

Behovet av olika boendeformer för äldre så som trygghetsboenden och tillgänglighetsanpassade lägenheter kommer att öka.

Allt mer av vården kan utföras i hemmet och på vård och omsorgsboenden. Det är en positiv utveckling för äldre men ställer krav på högre kompetens i den kommunala hälso- och sjukvården och i äldreomsorgen. Utvecklingen ställer dessutom högre krav på samverkan mellan regionens och kommunens hälso- och sjukvård.

Äldre hbtqi-personer har ofta kämpat ett helt liv emot stigmatisering och diskriminering. De har levt under ett större förtryck än yngre generationer och har ett stort behov av att bli synliggjorda.

Personalen inom äldreomsorgen har tuff arbetsmiljö och låga löner. Det leder till att många inte orkar ett helt arbetsliv utan blir sjuka eller går i pension tidigt. De får därigenom en sämre pension och sämre möjligheter till en trygg ålderdom.

Till följd av besparingarna på äldreomsorgen har arbetsbelastningen för både personal och anhöriga ökat. De flesta anhörigvårdare är kvinnor mellan 50 år och 65 år från arbetaryrken.

Hemtjänsten har privatiserats genom att ett system enligt Lagen om Valfrihet (LOV) har införts. Det har lett till otrygghet för de äldre, försämrade arbetsvillkor för personalen, svårigheter att följa upp de privata hemtjänstföretagen och stora kostnader för kommunen.

INRIKTNINGAR

Äldre människor ska kunna känna trygghet och ha en meningsfull vardag. Gruppen äldre är inte en homogen grupp utan består av personer från 65 år och uppåt. De flesta äldre är inte i behov av stöd från kommunen i sitt dagliga liv. Det är kommunens ansvar att det finns en äldreomsorg som är tillgänglig, likvärdig och har en hög kvalitet för de som är i behov av stöd.

Hur äldre har det och hur de mår påverkas av livsvillkor och levnadsvanor. För att skapa en jämlik hälsa bland äldre måste klass-, köns- och hälsoskillnaderna utjämnas. Äldreomsorgen ska arbeta hälsofrämjande för att kompensera för dessa skillnader.

Äldre med bra sociala relationer är mer nöjda med livet. Det är därför av stor vikt att möjliggöra för äldre att behålla sina sociala relationer och motverka isolering. Det handlar bland annat om att tillgänglighetsanpassa bostäder för att äldre ska kunna ta sig in och ut ur sin bostad på egen hand och att skapa fler mötesplatser där både äldre och yngre kan mötas samt erbjuda hälsofrämjandeaktiviteter i alla stadsdelar.

Kontinuiteten inom hemtjänsten ska förbättras. Det innebär att det ska vara ett fåtal personer som besöker omsorgstagaren, att de kommer på regelbundna tider och att hjälpen utförs på ett liknande sätt oavsett vem som kommer. Omsorgstagarens rätt att själv bestämma hur den beviljade tiden används ska värnas.

Trygghetsbostäder ska byggas så att behovet täcks. Kommunens vård och omsorgsboenden ska ha en hög grundbemanning dygnet runt. Alla vård och omsorgsboenden ska dessutom vara utrustade med nödvändig välfärdsteknik, både för att stärka hyresgästernas självständighet och för att

förbättra arbetsmiljön för personalen. Kommunen ska erbjuda de som bor på vård och omsorgsboenden näringsrik och vällagad mat och en trevlig och lugn måltidsmiljö.

Äldreomsorg ska ses som en rättighet och inte begränsas av den äldres ekonomi. Avgifterna inom äldreomsorgen ska därför vara låga. Trygghetslarm ska vara avgiftsfritt.

Kommunens hälso- och sjukvård och hemtjänst ska anpassas efter att allt fler med stora omsorgs- och vårdbehov bor kvar hemma. Kompetensutveckling och kvalitetsuppföljning av den kommunala hälso- och sjukvården ska därför stärkas.

För att äldre inte ska utsättas för rasism behöver kompetensutvecklande insatser göas och det värdegrundsbete som finns stärkas. Anställda inom äldreomsorgen ska kontinuerligt få kompetensutveckling om våld i nära relationer med särskilt fokus på äldre

Arbetsmiljön inom hemtjänsten ska förbättras. Det handlar bland annat om att personalens inflytande över arbetet ska öka och att det finns tillräckligt med tid för att transportera sig mellan de olika besöken samt att det finns tillräckligt med personaltid. Arbetstiden ska förkortas och bemanningen ska öka. Personalen ska ha tillräckligt med tid för sina arbetsuppgifter. Möjligheter till kompetensutveckling och vidareutbildning ska öka.

Kommunens stöd till anhöriga ska stärkas och utvecklas. Särskilt fokus ska vara på anhörigstöd till den som vårdar eller har en närstående med demenssjukdom. För att skapa djupare kunskap om anhörigas situation ska samarbetet med brukar- och anhörigorganisation stärkas.

Äldreomsorgen ska drivas i kommunal regi. Tidigare privatiseringar ska återtas.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Inrätta minst en äldreboendeenhet avsedd för hbtqi-personer.
- Inrätta ett trygghetsboende avsett för hbtqi-personer.
- Sänka heltidsmättet för nattpersonal till 30 timmar.
- Ta fram en modell för hur många patienter en sjuksköterska kan vara patientansvarig för.
- Det ska anställas olika yrkesgrupper på vård- och omsorgsboenden, till exempel dietist och kock för att öka kvaliteten och avlasta andra yrkesgrupper.

- Nya vård och omsorgsboenden ska ha tillagningskök för att få bättre kvalitet på maten och måltiderna.
- Erbjuder hälsofrämjande aktiviteter i alla stadsdelar.
- Driva äldreomsorg i kommunal regi i större utsträckning.
- Avskaffa systemet enligt LOV inom hemtjänsten.
- Öka grundbemanningen.
- Inrätta anhörigcentrum i de stadsdelar där det idag saknas.
- Utveckla stöd till anhöriga med särskilt fokus på demens.
- Skapa fler generationsöverskridande mötesplatser och att samlokalisera verksamheter för äldre och yngre.
- Inrätta demensteam inom hemtjänsten i alla stadsdelar.
- Ta bort minutstyrningen i hemtjänsten.
- Öka den interreligiösa kunskapen bland personal i äldreomsorgen.
- Utveckla en äldreakademi för fortbildning och grundutbildning inom äldreomsorg.
- Genomföra kompetensinsatser om missbruksvård i hemtjänsten.
- Genomföra regelbundna utbildningsinsatser i värdegrundarbete om rasism.
- Utöka insatserna mot psykisk ohälsa bland äldre.

FUNKTIONSRÄTT

ANALYS

Personer med normbrytande funktionalitet har rätt till full delaktighet i samhället. Begreppet funktionsrätt belyser rätten att kunna fungera i olika situationer, oavsett funktionsnedsättning och oavsett vilka hinder som finns i samhället. Begreppet normbrytande funktionalitet används för att fokusera på att alla kroppar fungerar, även om vissa funkar annorlunda jämfört med normen.

Personer med normbrytande funktionalitet har ofta sämre livsvillkor än andra när det gäller bland annat inkomst, utbildningsnivå och tillgång till bostäder och arbete.

En stor grupp av personer med normbrytande funktionalitet lever i fattigdom. Andelen arbetslösa är högre hos personer med normbrytande funktionalitet och nedsatt arbetsförmåga än i befolkningen totalt. Det är också vanligare att personer med normbrytande funktionalitet arbetar deltid. En stor grupp har istället låga aktivitets- eller sjukersättningar och bor samtidigt i bostäder med höga hyror.

Funktionalitetsfrågor kommer ofta i skymundan. Det råder kunskapsbrist på området hos kommunens anställda. Funkkofobin är utbredd och innebär ofta att personer med normbrytande funktionalitet reduceras till omsorgstagare. Det märks särskilt på arbetsmarknaden som inte lyckas inkludera personer med normbrytande funktionalitet.

Mäns våld mot flickor och kvinnor med normbrytande funktionalitet har först under de senaste årtiondena uppmärksamrats. Funktionsnedsättning i sig utnyttjas av förövaren. Funktionsnedsättning i sig kan också göra det svårare att ta sig ut situationen, bli trodd och få stöd.

Arbetet med enkelt avhjälpna hinder har gått för långsamt. Kommunens fysiska miljö är fortfarande otillgänglig. Många av kommunens kulturarenor är exkluderande, där rullstolsburna hänvisas till avgränsade områden. Det förstärker en funkofobisk uppfattning om att personer med normbrytande funktionalitet bara umgås med personer som också har en normbrytande funktionalitet.

Personer med normbrytande funktionalitet är ibland beroende av stöd från samhället för att kunna leva ett självständigt liv. Personerna får dock inte alltid rätt insatser eller har möjlighet till det inflytande över insatserna som de har rätt till. Intentionerna i LSS-lagstiftningen har urholkats. Allt färre beviljas statlig personlig assistans, vilket drabbar individer och familjer hårt. Det innebär dessutom att ett större ansvar hamnar på kommunerna.

Daglig verksamhet beviljas personer med normbrytande funktionalitet som bedöms stå långt ifrån arbetsmarknaden. För en del personer med normbrytande funktionalitet är inriktningen att stärka möjligheterna till kommunikation och delaktighet i vardagen. För andra är daglig verksamhet ett steg på vägen mot ett arbete. Alltför få med arbetsförmåga får möjlighet att gå vidare till vanliga jobb och går därmed miste om möjligheten till egen försörjning.

Den dagliga verksamheten har privatiserats genom att ett system enligt Lagen om Valfrihet (LOV) har införts. Något som har lett till detaljreglering, försämrade arbetsvillkor och minskade resurser till verksamheterna. Flera mindre verksamheter har tvingats stänga på grund av för lite resurser.

Kommunens anställda som arbetar med personer med normbrytande funktionalitet har ofta en tuff arbetsmiljö och låga löner samtidigt som de arbetar i en verksamhet med hög komplexitet och krav på att bemöta varje person på ett pedagogiskt och respektfullt sätt.

Västra Götalandsregionen, som har huvudansvar för kollektivtrafiken, har inte lyckats tillgängliggöra kollektivtrafiken för personer med normbrytande funktionalitet. Istället hänvisas de till färdtjänsten. Att resa med färdtjänst kräver ofta lång framförhållning. Det är även svårt att själv bestämma tider att åka och chaufförerna har inte alltid tillräckligt med kunskap om personer med normbrytande funktionalitet.

Stödet till föräldrar till barn med normbrytande funktionalitet är inte tillräckligt. Insatserna är oftast av god kvalitet, men brist på samordningen mellan olika myndigheter kräver mycket tid och engagemang från barnens föräldrar. Många föräldrar upplever att det fungerar relativt väl när barnen är små, men blir sämre under barnets tonårstid och övergång till vuxenlivet.

INRIKTNINGAR

Alla personer, oavsett funktionalitet, ska kunna vara fullt delaktiga i samhället på lika villkor. Det innebär att samhället måste undanröja de hinder som finns. Det innebär också att kommunen behöver förbättra de ekonomiska villkor som många med normbrytande funktionalitet lever under.

Alla som behöver ska beviljas färdtjänst och det ska vara möjligt att resa med färdtjänst på lika villkor som övrig kollektivtrafik. Det ska gå att boka färdtjänst under samma timmar på dygnet som kollektivtrafiken körs.

Då Försäkringskassan nekar personer med normbrytande funktionalitet personlig assistans ska kommunen se till att de inte hamnar mellan stolarna. Personen det berör ska alltid stå i centrum för insatserna och ges inflytande över insatserna.

Kommunens stöd till anhöriga ska förbättras, både när det gäller föräldrar till barn med normbrytande funktionalitet och andra anhöriga.

Livsvillkoren för personer med normbrytande funktionalitet som bor på boenden med särskild service ska förbättras. Varje persons egenmakt ska respekteras och inflytandet över det som stöd som ges säkerställas. Kommunen ska arbeta för sänkta hyror på boenden med särskild service och för att höja det belopp som de boende med låga inkomster är garanterade att ha kvar efter att alla avgifter är betalda.

Kommunens dagliga verksamhet ska hålla en hög kvalitet och anpassas efter den enskildes behov och intressen. Tills LOV har avskaffats så behöver de negativa effekterna av systemet motverkas och ska så långt det är möjligt inte drabba enskilda. Transporter till och från daglig verksamhet ska utföras på ett tryggt och miljömedvetet sätt utan höjda avgifter.

Habiliteringsersättningen ska höjas även om personer som beviljats daglig verksamhet får sin försörjning från annat håll. Att delta i daglig verksamhet ska inte innebära någon kostnad för den enskilde. Fler insatser ska göras så att personer som har deltagit i daglig verksamhet får möjlighet till arbete.

Arbetsvillkoren för personalen inom funktionsrättsområdet ska förbättras. Möjligheterna till kompetensutveckling och vidareutbildning skall öka. Utbildningsinsatser för kommunens anställda kring funktionsrättsfrågor ska genomföras. Utsattheten för våld och sexuella övergrepp måste särskilt uppmärksammas. Kunskap i frågan och hur den skall tas om hand skall finnas hos all personal. Alla kommunens verksamheter ska vara fullt tillgängliga för personer med normbrytande funktionalitet. Detta ska även tydliggöras i bland annat informationsmaterial. Kommunen som arbetsplats ska tillgängliggöras och fler personer med normbrytande funktionalitet ska erbjudas praktikplatser i verksamheterna.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Genomföra utbildningsinsatser för kommunens anställda i funktionsrättsfrågor.
- Höja habiliteringsersättningen och att det inte ska göras avdrag vid sjukfrånvaro.
- Höja garantibeloppet i boenden med särskild service.
- Sänka hyrorna i boenden med särskild service.
- Förbättra stödet till föräldrar som har barn med normbrytande funktionalitet.
- Öka antalet bostäder med särskild service så att behovet täcks.
- Utöka de kommunala arbetsmarknadsinsatserna för personer med normbrytande funktionalitet.
- Genomföra utbildningsinsatser i funktionsrättsfrågor för chaufförer inom färdtjänst.
- Öka antalet fria resor med färdtjänst och flexibiliteten när det gäller tid och framförhållning.
- Tillgängliggöra alla kommunala verksamheter för personer med normbrytande funktionalitet.
- Undanröja alla befintliga hinder i kommunens lokaler och på allmänna platser.
- Förbättra kommunens samråd med funktionsrättsrörelsen.
- Avskaffa privatiseringen av daglig verksamhet genom LOV.

SOCIALTJÄNST

ANALYS

Det är kommunens ansvar att på demokratisk och solidarisk grund främja jämlika levnadsvillkor och ett värdigt liv i trygghet. De senaste decenniernas raserande av den generella välfärden, ökande klasskillnader och segregation har lett till ett allt större behov av socialtjänstens insatser. Samtidigt har socialtjänsten genomlidit stora nedskärningar. Dessutom har en hårdare människosyn präglat synen på socialt arbete.

Socialtjänsten ska enligt lagen arbeta förebyggande. Idag saknas dock ofta möjlighet för socialarbetare att arbeta förebyggande eftersom de resurser som finns i stället måste läggas på akuta individuella lösningar. Socialtjänsten ska fungera som skyddsnet för personer som befinner sig i ekonomisk eller social kris och utsatthet. I uppdraget ingår också att arbeta med förebyggande insatser och att delta i samhällsplaneringen.

Mäns våld mot kvinnor är en av de yttersta konsekvenserna av vårt patriarkala samhälle. Våldet drabbar även de barn som befinner sig i utsatta uppväxtmiljöer där de blir vittnen till våld eller själva utsätts för våld. En del lever dessutom under hedersrelaterat våld eller förtryck. Barn får även ta konsekvenser av missbruk i familjen. Fattigdom är en riskfaktor för barn att drabbas av våld i sin familj. Många hindras av ekonomiska skäl att delta i fritidsaktiviteter och i förlängningen samhällslivet. Barn till ensamstående mammor och till utlandsfödda föräldrar löper störst risk för att växa upp i fattigdom.

Antalet hemlösa och personer som blir utestängda från bostadsmarknaden är högt i Göteborg. En betydande del av dessa är barnfamiljer. Många gånger är bristen på bostäder anledningen vilket tvingar kommunen till dyra kortsiktiga lösningar för att ge familjer tak över huvudet. Försämringen av hur nödbistånd beviljas har lett till att hemlösa väljer bort att söka hjälp, eller tvingas flytta runt veckovis mellan tillfälliga lösningar på exempelvis vandrarhem. Det finns risk för stora mörkertal i kommunens hemlöshetsstatistik på grund av detta. Det finns även risk för att kvinnor och barn som bor på skyddade boenden hamnar i bostadslöshet på grund av bostadsbristen.

Idag domineras den vård som socialtjänsten erbjuder av privata aktörer. Det innebär att kommunen inte är rustad att fullfölja sitt ansvar mot medborgarna om företagen drar sig ur. Barn och unga i samhällets vård är en särskilt utsatt grupp som behöver en trygg och stabil uppväxtmiljö. Bristen på familjehem leder till att alltför många yngre barn placeras på hem för vård och boende (HVB). Många barn och unga tvingas dessutom flytta flera gånger mellan olika familjehem och HVB-hem, vilket kan ha en skadlig inverkan. Majoriteten av kommunens kostnader för HVB-hem går dessutom till vinstdrivande bolag. Förekomsten av vinstdrivande bolag som bedriver familjehem, jourhem och HVB-hem leder till att kommunen har alltför liten möjlighet att påverka inriktning och kvalitet på den vård som bedrivs.

Beroendesjukdomar är ett växande folkhälsoproblem. Fler dör av narkotika i Sverige än i många andra europeiska länder. Trots det har vård och stöd till personer med beroendesjukdomar alltför länge nedprioriterats av både regionen och kommunen. Kvinnor som lever i missbruk blir oftare utsatta för våld och sexuella övergrepp av sin partner, behandlingspersonal eller andra personer med missbruksproblem. Drogfrihet förutsätter en tillvaro fri från våld och utsatthet. Därför får stödet till våldsutsatta kvinnor med beroendeproblematik inte vara villkorat med en förväntan om nykterhet och att sluta bruka droger och alkohol.

Människor som flydde till Sverige och Göteborg under flyktingkriserna lever fortsatt under osäkra villkor. Asyl- och etableringsprocessen är många gånger lång och svår för den enskilde. Bristen på bostäder i Göteborg har försvårat för nyanlända och tidigare nyanlända att etablera sig långsiktigt. Socialtjänstens stöd till boende har varit tillfälliga lösningar där både vuxna och barnfamiljer har tvingats flytta upprepade gånger. Många papperslösa och EU-migranter befinner sig i en utsatt situation då de saknar rättigheter som är grundläggande för andra invånare i kommunen.

INRIKTNINGAR

Socialtjänsten ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Socialtjänsten ska vara rättighetsbaserad och arbeta förebyggande för att stärka människor som behöver stöd och hjälp. För att uppnå detta krävs att socialt arbete prioriteras och att stora satsningar genomförs inom socialtjänsten. Den vård som socialtjänsten erbjuder ska utföras av offentliga aktörer och icke-vinstdrivande organisationer

Orosanmälningar ska aldrig lämnas obehandlade och alla familjer som har behov ska få stöd. Det ska vara enkelt att söka hjälp och människors behov ska stå i centrum. Socialsekreterarna måste därför ha bra förutsättningar

att utföra sitt arbete, annars fungerar inte myndighetsutövningen och personer som behöver stöd riskerar att hamna i kläm. Resurserna till socialtjänsten behöver öka så att fler kan dela på arbetsuppgifterna. Detta ökar både kvaliteten på socialtjänstens insatser och skapar bättre arbetsvillkor för medarbetarna.

Barn och unga ska ha en trygg uppväxtmiljö och barnperspektivet ska genomsyra alla delar av socialtjänsten. För att stärka föräldraskapet i ett tidigt skede ska antalet samlokaliserade familjecentraler öka. Föräldrastöd och föräldraskapsutbildningar ska stärkas. Socialtjänsten ska arbeta offensivt och med kompensatoriska åtgärder gentemot barn även om det är deras föräldrar som är aktuella för insatser.

Socialtjänsten ska bedriva uppsökande socialt arbete och samverka med skola, fritidsverksamhet och föreningsliv för att förebygga våld, utanförskap och att unga rekryteras till kriminalitet. Socialtjänsten ska utveckla både de förebyggande insatserna till barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet, och de behandlande insatserna till barn och unga som är involverade i kriminalitet.

De som är beroende av samhällets stöd för sin dagliga försörjning ska ha rätt till ett värdigt liv och möjlighet att råda över sin ekonomi. Försörjningsstödet ska därför höjas. Barnfattigdomen ska upphöra genom att klasskillnaderna utjämnas. Kommunen ska bland annat minska arbetslösheten för föräldrar i en utsatt social situation och höja försörjningsstödsnormen.

Alla kommunens verksamheter ska ha kunskap om våld i nära relationer för att kunna agera förebyggande och uppmärksamma när någon blir utsatt. Därför ska fler informations- och utbildningsinsatser genomföras.

I kontakten med socialtjänsten är individen i en beroendesituation. Rättssäkerheten måste därför fungera. Det förebyggande sociala arbetet ska prioriteras. Resurserna inom socialtjänsten måste öka för att både erbjuda tidiga förebyggande insatser och utföra behandlande åtgärder utifrån individens behov.

Barn som är i samhällets vård tillhör en av de mest utsatta grupperna och behöver stöd och behandling av högsta kvalitet. Familjehem, jourhem och HVB-hem ska därför i högre grad bedrivas i kommunal regi. I den mån privata aktörer anlitas av kommunen ska höga krav ställas på dessa i upphandlingar och avtal. Placerade barns tillgång till särskilt stöd i sin skolgång till exempel genom Skolfam ska stärkas.

Kommunen ska ge alla invånare möjlighet att komma ur eller minska sitt missbruk. De som har ett pågående missbruk ska få vård och insatser utifrån sina individuella behov. Kvinnor som lever i missbruk ska få möjlighet till behandling i grupper med enbart kvinnliga deltagare och behandlare.

Hemlöshet ska minska med målet att helt upphöra. Vräkning av barnfamiljer ska upphöra. Socialtjänstens insatser mot hemlöshet ska utgå från arbetssättet Bostad först. Människor i behov av akut hjälp med mat eller tak över huvudet ska få hjälp utifrån individens behov. Därför ska rutinerna för nödbistånd förändras så att boende erbjuds istället för pengar i handen.

Göteborg ska vara en kommun som står upp för demokratiska och solidariska värderingar. Kommunen ska därför ta ett större ansvar för barn och ungdomar som kommit till Sverige utan sina föräldrar. Kommunen ska tillgodose papperslösas och EU-migranternas behov genom att fortsätta att samarbeta med och ge ekonomiskt stöd till frivilligorganisationer.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Vräkningar av barnfamiljer ska upphöra.
- Det vräkningsförebyggande arbetet ska förstärkas.
- Förekomst av hemlöshet helt ska upphöra i Göteborg

- Öka antalet kommunala kvinnojourer och skyddade boenden.
- Säkerställa långsiktigt stöd och finansiering till de ideella tjej- och kvinnojourerna.
- Öka antalet kommunala familjehem, jourhem och HVB-hem.
- Höga krav ska ställas vid upphandlingar av familjehem och HVB-hem för att säkerställa kvaliteten.
- Öka placerade barns tillgång till särskilt stöd i sin skolgång.
- Höja försörjningsstödsnormen och försörjningsstödet till barnfamiljer.
- Höja försörjningsstödet med 20 procent till barnfamiljer under sommarmånaderna och fördubbla försörjningsstödet under fler högtidsdagar.
- Öka antalet socialsekreterare inom socialtjänsten.
- Återinföra att alla med ekonomiskt bistånd får kollektivtrafikkort.
- Återinföra att hemlösa som söker nödbistånd i första hand erbjuds boende.
- Öka antalet samlokaliserade familjecentraler.
- Utöka det uppsökande sociala arbetet och samverka med skolan gällande barn och unga.
- Öka förebyggande arbete och öppenvårdsinsatser för personer med missbruksproblematik.

- Inrätta behandlingar för kvinnor som lever i missbruk med enbart kvinnliga deltagare och behandlare.
- Göra all missbruksrådgivning kostnadsfri.
- Införa samutredningar för barnfamiljer där en eller båda föräldrarna har missbruksproblematik.
- Inrätta en jour- och stödverksamhet direkt riktad till hbtqi-personer.

STADSUTVECKLING & BOSTÄDER

ANALYS

Göteborgarna har rätt att äga sin egen stadsmiljö. Under den gångna mandatperioden har högerpartierna i Göteborg försökt att sälja ut gemensamt ägda byggnader i stor skala. Dessutom försöker de avgiftsbelägga så mycket som möjligt, allt ifrån muséer till offentliga toaletter.

Idag är Göteborg en segregerad stad. Segregationen kommer till uttryck i form av boendesegregation och stora skillnader i inkomst, utbildningsnivå och hälsa mellan invånarna i olika stadsdelar. Det är tydligt att kommunens segregering är en klassfråga och att högerpartiernas ambition är att stärka den genom utförsäljning, avgiftsbeläggning och avvecklingen av gemensamma ytor.

Bostadsbristen är stor i Göteborg. Befolkningen har ökat fortare än antalet bostäder vilket leder till att fler personer får dela på färre bostäder. Till exempel lever allt fler barnfamiljer trångt i allt för små lägenheter. Många unga vuxna bor hemma i väntan på att få flytta hemifrån. Nyblivna föräldrar lämnar kommunen i jakt på boenden de har råd med och möjlighet att få tag på. Många unga vuxna bor hemma i väntan på att få flytta hemifrån.

Nya bostäder som byggs är ofta dyra bostadsrätter eller hyresrätter med höga hyror. Det är inte längre samhällsekonomiskt hållbart att ensidigt låta marknaden och dess företag styra bostadsbyggandet då byggbolagen bygger för att maximera vinster, inte för att lösa bostadsbristen.

Huvudspåret inom stadsutvecklingen är idag att förtäta och bygga inifrån och ut. Förtätningen fokuseras ofta på att tillföra bostadsrätter i områden med en majoritet hyresrätter. Syftet är att bygga en mer socialt blandad stad och bryta segregationen, men utestänger snarare de som inte har råd att köpa sin bostad.

Stora delar av hyresbeståndet i kommunen behöver renoveras. Särskilt miljonprogramsbostäderna står inför ett stort renoveringsbehov. Det finns risk för att dessa bostäder renoveras på ett sätt som medför kraftigt höjda hyror, vilket leder till att många hyresrättsinnehavare inte kan bo kvar. Detta

kallas ofta för renovering, ett djupt ohållbart fenomen som behöver stoppas.

Beståndet av hyresrätter med förhållandevis låg hyra i befintligt bestånd renoveras ofta bort. Fastighetsägare väntar på att hyresrättsinnehavare flyttar ut och passar då på att göra en totalrenovering vilket möjliggör kraftiga hyreshöjningar. En konsekvens av detta blir att lägenheter för de med låga eller normala inkomster blir allt svårare att hitta.

Både vid nyproduktion och ombyggnad uppstår fossila utsläpp och de behöver ersättas av klimatsmart byggande med fossilfria material samt energisparande och elproducerande lösningar.

INRIKTNINGAR

Rätten till bostad och god livsmiljö är grundläggande och en del av den generella välfärden. Bostadsbristen ska byggas bort och kommunen ska fortsätta förtäta. Inriktningen ska vara att bygga hyresrätter samt att bygga tätt och tillgängligt med ekologisk och social hållbarhet. Att bygga tätt gör det möjligt för alla att ha bra kollektivtrafik och offentlig och kommersiell service inom gångavstånd. Då blir också behovet av privat bil mindre. Behovet av nära natur och en grön närmiljö för lek och rekreation ska tillgodoses. Det ska även finnas tillräckligt utrymme för gator och ett effektivt gatunät för cykel.

Stadsbyggandet behöver dessutom anpassas till ett förändrat klimat. Träd- och grönytor behöver säkras och riskerna för extremväder omhändertas i planeringen. Förebyggande arbete och beredskap behövs i områden med bostäder, arbetsplatser och annan verksamhet som riskerar att drabbas av översvämningar och andra extrema väderhändelser. Planer kan behöva omprövas utifrån klimatförändringarna, där det underjordiska parkeringsgaraget i Skeppsbron är ett tydligt exempel.

Kommunen ska bygga slutna kvarter i större utsträckning för att främja granngemenskap och trygghet. Slutna kvarter bidrar även till att bevara fler grönytor då de tar upp mindre yta än punkthus eller andra friliggande bostadshus. Exklusiva bostadsrätter med tjugig utsikt och villor för de förmögna ska inte få gå före förtätning och fler hyresrätter.

Bostadssegregationen ska brytas genom att bygga mer socialt blandat. Det innebär att blanda upplåtelseformer i större utsträckning. Bland annat ska fler billiga hyresrätter byggas i områden med få hyresrätter. I alla områden ska tillgången till god service och bra kollektivtrafik öka för att minska bilberoendet. Insatser ska göras för att öka inflyttningen av personer med

låg inkomst till områden med hög medelinkomst för att bryta segregationen i kommunen.

Utöver direkt förtätning i den så kallade mellanstaden ska Göteborg byggas ihop i de stora mellanrummen mellan våra stadsdelar. Planering för att bygga ihop Kortedala och Bergsjön, genom att förtäta längs med Almanacksvägen och Kortedalavägen ska stärkas. Hjällbo, Hammarkullen, Angered Centrum, Gårdsten, Lövgärdet och Rannebergen ska planeras för att byggas ihop utan att Lärjeåns dalgång påverkas.

Kommunen behöver ta sitt bostadsförsörjningsansvar och bygga hyresrätter med rimliga hyror som personer med låga inkomster har råd att efterfråga. Kommunen ska arbeta mer mål- och lösningsfokuserat för att bygga bort bostadsbristen genom att bygga ut staden. På de platser som kan bebyggas men som ligger längre ifrån samhällsservice ska studentbostäder övervägas som alternativ. Antalet detaljplanerade hyresrätter ska öka.

Det är viktigt att säkerställa en kommunal planeringsreserv för att kunna bygga billiga bostäder när de ekonomiska och politiska möjligheterna finns. Därför driver Vänsterpartiet på för att ta fram kompletterande planer som snabbt kan öka bostadsproduktionen om förutsättningarna förbättras. Det kan ske till exempel i de så kallade mellanrummen mellan stadsdelarna men även på annan mark.

Genom allmännyttiga bostadsbolag kan kommunen påverka vad och hur mycket som byggs genom ägardirektiv och demokratisk styrning. Allmännyttan ska därför stärkas och utförsäljningar upphöra. Allmännyttan ska öka sin produktion och andelen hyresrätter i kommunen ska öka. Nya hyresrätter ska byggas efter människors behov och resurser och inte för att maximera fastighetsägares vinster. Arbetet med att hitta modeller med låg hyressättning ska fortsätta och utvecklas. Allmännyttan behöver även öka produktionen av stora lägenheter för att möta behovet hos stora barnfamiljer och människor som väljer att leva i kollektiv eller generationsboende.

Kommunen ska värna bostaden som en mänsklig och social rättighet. Hyresnivåerna inom allmännyttan ska aldrig höjas markant. Renoveringar av allmännyttan ska genomföras så alla hyresrättsinnehavare har råd att bo kvar och det demokratiska inflytandet hos hyresrättsinnehavaren ska säkerställas. Fastighetsägare ska genomföra dialoger så att de boende verkligen blir lyssnade på och får ha ett reellt inflytande över beslut som

påverkar deras och grannars bostäder och möjlighet att kunna bo kvar efter renovering.

Kommunen ska motverka hemlöshet genom bland annat uppsökande arbete, individuella insatser och att reservera lägenheter för kommunala kontrakt och Bostad först. Att bryta osäkra boendesituationer är något av det viktigaste kommunen kan göra i kampen mot hemlöshet.

Vid marktilldelning ska krav ställas på att den blivande hyresvärden placerar sina lediga hyresrätter i Boplats kösystem och att de ska uppträda ansvarsfullt gentemot sina hyresrättsinnehavare. Dessutom ska de förhandla och komma överens med Hyresgästföreningen vid hyresförhandlingar och renoveringar.

I planprocessen ska välfärdens och idrottens behov tydligare uppmärksammas och tas hänsyn till för att tillgodose kommunens egna verksamheters behov av lokaler. Riktlinjer och nyckeltal för sociala behov ska tas fram och implementeras i planprocessen. Stadsplaneringen måste inkludera människors behov av förskolor och skolor, fritidsgårdar, mötesplatser, lek- och idrottsplatser och mycket mer där de bor.

Antalet parkeringsplatser per nybyggd lägenhet ska minska. Kommunen ska bygga parkeringshus istället för parkeringar på gator eller andra öppna ytor. Kostnad för parkeringsgarage eller p-platser för bil ska inte läggas på hyran utan bekostas av användare av parkeringar.

Byggnationen av nya externa köpcentrum ska aktivt motverkas både för att värna klimatet och för att främja den lokala handeln. Istället ska det finnas lokaler för verksamheter och affärer i bottenplan på byggnader i så stor utsträckning som möjligt.

Framtiden Byggutveckling skapades som ett steg mot att få ett byggande bolag. Kommunen ska ta fler steg mot att bolaget ska bli ett utförande byggbolag.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Göra fler av Göteborgs offentliga ytor och verksamheter avgiftsfria.
- Bygga 2500 bostäder inom allmännyttan per år från 2025 varav minst 2000 ska vara hyresrätter.
- Bygga 25 000 bostäder till 2026.
- Omvandla byggherrebolaget inom AB Framtiden till ett utförande byggbolag.

- Genomföra renoveringar inom allmännyttan på ett sådant sätt att alla har möjlighet att bo kvar.
- Bostadsföreningar och andra kollektivboendeformer ska främjas.
- Tillgänglighetsanpassa alla kommunens lokaler.
- Bygga hyresrätter med en snitthyra på max 1650 kronor per kvadratmeter och år.
- Prioritera ekologiskt hållbara, energisparande och energiproducerande lösningar som inte åläggs hyresrättsinnehavare att betala via hyran vid bostadsproduktion och renoveringar.
- Vid marktilldelning ställa krav på privata fastighetsägare att överlåta motsvarande 12,5 procent av nytt bostadsbestånd för sociala ändamål.
- Vid marktilldelning ställa krav på privata fastighetsägare att förmedla samtliga lediga hyresrätter i sitt bestånd på BoPlats.
- Vid marktilldelning ställa krav på privata fastighetsägare att förhandla om hyreshöjningar och renoveringar av hyresrätter med berörda hyresgäster.
- Vid renovering och standardhöjningar inom allmännyttan erbjuda ett minimalalternativ som innebär ingen eller en mycket liten hyreshöjning så att alla hyresgäster har möjlighet att bo kvar.
- Allmännyttan ska komplettera sina hyresrätter med de storlekar och lägenhetstyper som saknas i varje område.
- Inga ombildningar ska göras i allmännyttans bestånd.
- Personer som utsätts för våld i nära relationer ska kunna få förtur till vissa lägenheter.

TRAFIK

ANALYS

Kommunens befolkning ökar, ekonomin växer och därmed ökar också trafiken. Den ökade trafiken medför i sin nuvarande form trängsel, buller och föroreningar vilket påverkar många invånare negativt. För att nå klimatmålen är det därför nödvändigt att minska de fossila utsläppen och prioritera hållbara resealternativ.

Göteborg är på många sätt en stad byggd för bilen och avstånden mellan stadsdelarna är ibland stora. Det är något som fortsatt präglar kommunens infrastruktur och bilismen tar en alltför stor plats av stadsutrymmet. För att möjliggöra för alla att kunna resa i kommunen behöver det kollektiva resandet och resandet med cykel öka på bekostnad av bilresandet.

Bilismen medför återkommande trängsel och fossila utsläpp som förstör klimatet. Det befäster dessutom klass- och könsskillnader eftersom rika och män kör mest bil. Även om satsningar under de senaste åren gjorts på att förbättra för cykelpendling återstår mycket att göra. Ambitionsnivån för att öka det kollektiva resandet behöver öka.

Västsvenska paketet och Sverigeförhandlingens Storstadssatsning innebär en positiv utveckling för kommunen och stora infrastrukturensatsningar är nödvändiga i takt med att kommunen växer. Bilåkandet minskade kraftigt när trängselskatten infördes men har de senaste åren börjat öka igen. Därför krävs ytterligare åtgärder för att förbättra kollektivtrafiken.

INRIKTNINGAR

Alla invånare ska ha möjlighet att kunna ta sig fram på ett hållbart sätt. Trafik- och parkeringsytor ska omvandlas för ett mer jämlikt trafiksystem som ökar de hållbara resealternativen på bekostnad av de ohållbara och som frigör plats för bostäder, lekplatser och grönytor.

Kollektivtrafiken ska vara stommen i stadstrafiken. Resandet i kollektivtrafiken minskade kraftigt under covid-19 pandemin. Att göra kollektivtrafiken mer attraktiv, effektiv och billigare är därför viktigt under kommande år.

Förutsättningarna för att använda cykel i kommunen ska förbättras, bland annat genom att cykelvägsnätet underhålls, byggs ut och moderniseras. Avbrott på cykelvägar ska åtgärdas och antalet cykelparkeringar ska öka. En större andel av trafikbudgeten ska gå till cykelsatsningar. Att öka cyklandets andel av trafiken leder till positiva effekter både för miljö, klimat och folkhälsa.

Flera storstäder i världen skapar bilfria innerstäder. Det är en modern och positiv utveckling som bidrar till renare luft, bättre framkomlighet för klimatvänliga transportslag och minskad trängsel. Därför ska kommunen införa bilfria kvarter och påbörja en omställning till att göra Göteborgs centrum bilfritt senast 2035.

Hastigheterna för bilar i centrum och i områden med bostäder ska sänkas. Centrala delar som tas i anspråk av bilar ska omvandlas i större utsträckning så att de kommer fler invånare till del genom fler grönytor och att gång och cykel prioriteras. Kommunen behöver komma till rätta med de negativa effekter som användningen av elsparkcyklar innebär.

Det ska vara enkelt för alla invånare att resa för att få ihop sin vardag och fritid. Skolungdomar ska fortsatt få fria kollektivtrafikresor, även under loven, och fler pensionärsgrupper ska inkluderas i pensionärskortet för kollektivtrafik. Priserna på månadskorten för invånare i kommunen ska sänkas. Klasstillhörighet och ekonomisk situation ska inte avgöra vilka som har möjlighet att resa i kommunen. För Vänsterpartiet Göteborg är det prioriterat att kollektivtrafiken ska byggas ut i staden, att den ska vara tillförlitlig och effektiv samt att driva frågan om billigare resor. Ytterst beslutas kollektivtrafikfrågorna av Västra götalandetsregionen.

För att förbättra förutsättningarna att resa kollektivt ska spårvägen byggas ut och expandera. Prioriterat är att öka kapaciteten genom att skapa fler resvägar i centrala Göteborg och att få minskade restider genom nya spårväglänkar från stadens ytterområden. Flera angelägna projekt för spårvägens utbyggnad planeras eller pågår i Göteborg, som spårväg till Lindholmen, Lindholmsförbindelsen, spårväg till Brunnsbo, Engelbrektslänken, Gropegårdslänken, spårväg till Backa och spårvägstunnel mellan Alelyckan och Kortedala. Vänsterpartiet Göteborg anser att också fortsatt linjedragning av spårväg från Angered Centrum till Rannebergen, Lövgärdet och Gårdsten bör utredas närmare. Kommunen har också infört miljözoner för vissa fordonstyper.

Tillgängligheten och tillförlitligheten i kollektivtrafiken ska öka, inklusive färdtjänst och flexlinjen. Även säkerheten för fotgängare och cyklister ska

förbättras, bland annat genom att trafikantslag skiljs åt med egna gång- och cykelbanor skilda från biltrafiken. Spårvägsnätet ska fortsatt byggas ut i kommunen.

Fler invånare ska välja mer klimatsmarta alternativ till bilen genom bland annat stimulansmedel.

Elektrifieringen av den icke-spårburna kollektivtrafiken i kommunen ska fortsätta, liksom utbyggnaden av laddstationer för elbilar.

Yrkestrafikens behov av framkomlighet i centrum ska ges ett större utrymme på bekostnad av privatbilismen. Transporter av varor i kommunen ska samordnas bättre och ske fossilfritt.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Minska de fossila utsläppen från biltrafiken.
- Utredda hur Göteborgs innerstad kan göras bilfri till år 2035.
- Fler gator i Göteborg ska vara bilfria under sommaren
- Skapa fler attraktiva miljöer i staden genom omvandling av gatuparkering till gång- och cykelstråk, grönytor och serveringar.
- Cykelinvesteringarnas andel av kommunens trafikrelaterade investeringar och underhåll ska öka.
- Omvandla lämpliga dubbelfiliga bilgator och bilvägar till en bilfil och en cykelbil.
- Bygga ut cykelparkeringar för vanliga cyklar, el- och lastcyklar genom omprioritering av gatuparkeringen mellan bil och cykel.
- Avgiften för bilparkering ska utgå från marknadspris kopplat till fastighetsvärde och pris i kommersiella parkeringsanläggningar i aktuellt område.
- Elektrifiera all färdtjänst och stadsbusstrafik till år 2024.
- Anlägga fler kollektivtrafikfält både vid tillfartsleder och i centrala Göteborg.
- Reservera kollektivtrafikens viktiga stråk för nyttotrafik, som Västtrafik och Färdtjänst, under högtrafik för att öka deras framkomlighet och hastighet.
- Kollektivtrafik till och från stadens ytterområden ska prioriteras.
- Främja elbils- och elcykelpooler.
- Fortsätta bygga ut laddinfrastrukturen för elbilar.
- Tillgänglighetsanpassa områden där gatsten dominerar.
- Återkommunalisera de privatiserade verksamheterna i Göteborgs hamn.
- Månadskorten i kollektivtrafiken ska subventioneras för invånare i kommunen.
- Cykelkurser till vuxna ska erbjudas i tillräcklig omfattning.
- Utredda eventuellt behov av att skärpa målen i kommunens trafikstrategi.
- Minska klimatpåverkan av transporter av varor i kommunen.

MILJÖ & KLIMAT

ANALYS

Kommunen liksom resten av världen befinner sig i ett klimatnödläge. Arbetet måste ske globalt men det finns även mycket att göra på lokal nivå. Uppfyllelsen av kommunens centrala klimatmål går i fel riktning. Den senaste rapporten från FN-organet IPCC visar hur bråttom det är att fatta offensiva beslut. Takten och intensiteten i klimatarbetet måste därför öka för att komma så nära målet om maximalt 1,5 graders uppvärmning som möjligt.

De resurser som genomsnittsinvånaren i Sverige använder motsvarar resurserna för fyra jordklot. Resursanvändandet är dock ojämnt fördelat. Kvinnor reser mer hållbart än män och överklassens livsstil bidrar till större utsläpp jämfört med arbetarklassens. Att utjämna klass- och könsskillnader är därför en förutsättning för att lösa miljö- och klimatutmaningarna.

För att bromsa klimatförändringarna behöver den totala konsumtionen minska och samhället ställas om mot en cirkulär ekonomi där produkter och råvaror i högre grad återanvänds och återvinns.

Kommunen växer i snabb takt, vilket är positivt. Samtidigt innebär det stora utmaningar för biologisk mångfald och ekosystem. Göteborg tillhör den del av Sverige där klimatförändringarnas effekter riskerar bli svårast. Bevarandet av känsliga naturmiljöer behöver därför stärkas, likaså arbetet med klimatanpassningar. Närheten till natur, rekreation och fritidsaktiviteter är även viktigt för att göra det mer attraktivt att vistas i och semestra i närområdet och därmed bidra till minskat resande. En grön närmiljö gynnar biologisk mångfald och ger skydd både mot översvämningar och hetta.

Kommunen står inför stora framtida utmaningar när det gäller vattenförsörjning och rening av avloppsvatten. Dessa utmaningar behöver hanteras, inte minst mot bakgrund av att översvämningensriskerna ökar med ett förändrat klimat.

INRIKTNINGAR

Klimat- och miljöfrågorna ska prioriteras högt i kommunen, där miljö- och klimatprogrammet är en viktig utgångspunkt. De viktigaste områdena är

hållbara fossilfria transporter och fossilfri och hållbar energiförsörjning. Kommunen ska också genomföra satsningar på hållbar matproduktion och hållbart byggande.

Produktionen av förnybar energi ska öka. Omställningen till fossilfri energiförsörjning ska intensifieras med fokus på investeringar i vind- och solenergi.

Investeringar i förnybar energi är långsiktigt lönsamma, vilket i vissa fall står i motsättning till de kommunala bolagens kortsiktiga lönsamhetskrav. Kommunala bolags ägardirektiv ska därför ändras vid behov så att den förnybara el- och fjärrvärmeproduktionen har lägre lönsamhetskrav och längre avskrivningstid. Fjärrvärmeska ställas om till fossilfritt där hållbart producerade biobränslen kan vara en delösning.

Styrningen och uppföljningen i kommunen ska bli tydligare genom en särskild klimatbudget och att alla beslut på ett tydligt sätt analyseras utifrån ett klimatperspektiv.

Kommunen ska vara en klimatsmart arbetsgivare som belönar anställda som reser hållbart till jobbet, som minskar antalet tjänsteflygresor och utvecklar alternativ till resor så som digitala sammanträden. Här ska erfarenheterna av fler digitala möten under pandemin tas tillvara.

För att skydda den biologiska mångfalden ska viktiga naturområden skyddas. Värnandet av ekologiskt känsliga miljöer och tillgången till grönområden ska gå före möjligheterna till kustnära exploatering och militära övningar. Strandskydd och riksintressen för rekreation ska bevaras för att säkerställa allas tillgång till hav och natur. Fler träd ska planteras och fler grönytor ska anläggas i kommunen. Skötsel av grönytor ska i ökad utsträckning främja biologisk mångfald och pollinerande insekter.

Den totala mängden avfall ska minska i kommunen och produkter ska i ökad utsträckning användas för återvinning, återbruk och återanvändning. Avfallstjänster för flerbostadshus ska utvecklas och servicen förbättras.

Giftiga kemikalier ska inte användas i kommunens verksamheter och arbetet för att minska spridningen av mikroplaster ska fortsätta. Särskild omsorg ska iaktas för alla miljöer där barn ofta vistas, både inomhus och utomhus. Mer behöver göras för att minska problemen med buller och luftföroreningar.

Matkonsumtionen har en stor miljö- och klimatpåverkan. Kommunen ska därför fortsätta utöka andelen ekologisk, närproducerad och vegetarisk mat. Möjligheterna till stadsnära odling ska utvecklas. Matsvinnet ska minska i kommunens verksamheter.

Invånarnas tillgång till rent dricksvatten ska säkras i framtiden. Dagvattnet ska omhändertas och förorenat vatten ska renas. Vattenkvaliteten i hav, sjöar och vattendrag ska förbättras och avloppsslammet ska bli renare.

Havsmiljön är hotad. Genom att skydda havet mot bottentrålning och annan skadlig påverkan, gynnar vi biologisk mångfald, matproduktion och havets förmåga att lagra kol.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Utlysa klimatnödläge i kommunen.
- Sätta upp fler solpaneler på kommunala fastigheter.
- Anlägga fler kommunala solcellsparker där även privatpersoner, bostadsrättsföreningar och organisationer ges möjlighet att ta del av tekniken.
- Påskynda omställningen till fossilfri fjärrvärme och elproduktion till senast 2030.
- Områden för produktion av förnybar energi som vind och sol ska bli en del av den kommunala översiktsplanen.
- Införa särskilda klimatbudgetar för kommunens verksamheter.
- Renoveringar ska ske klimatsmart genom klimateffektiva val av bygg- och anläggningsmaterial och energieffektivisering.
- Ställa krav på solceller och energieffektiva lösningar i detaljplaner för bostäder.
- Stadsplanering och detaljplaner ska utformas så att behovet av privat bil minskar.
- Utredda försök med avskiljning av avfall i avlopp inom några av AB Framtidens bostadsområden för att dels återvinna vatten, dels få material till biogasframställning.
- Information på alla kommunens återvinningsstationer ska tillgängliggöras, t.ex. genom punktskrift. Vegetarisk kost ska införas som förstahandsalternativ i de kommunala verksamheterna där personer vistas men inte bor, inklusive vid kurser och konferenser.
- Öka andelen ekologisk mat och prioritera närproducerat i kommunens verksamheter.
- Utredda var vertikala växthus i stadsbebyggelse kan anläggas för ökad lokal matproduktion.
- Bygga ut nätet av dricksfontäner.
- Driva kommunala fordon helt på el eller biogas.
- Genomföra projekt på skola eller förskola där föräldrar ges möjlighet att köpa överbliven mat till självkostnadspris.
- Underlätta byggnation av havsbaserad vindkraft utanför Göteborg.
- Fler platser i kommunen ska inventeras för nyplantering av träd och tillskapande av grönytor.
- En plan för klimatanpassningar ska tas fram.
- Avfallstjänster för flerbostadshus ska utvecklas.

ARBETSMARKNAD & VUXENUTBILDNING

ANALYS

Att ha ett arbete är en grundläggande rättighet. Både för att kunna vara självförsörjande men även för att vara med och bidra till samhället. Att ha ett arbete är dessutom viktigt för att känna delaktighet och samhörighet.

Den strukturella rasismen och den patriarkala könsmaktsordningen har skapat en segregerad arbetsmarknad. Många av de personer som har flyttat till Sverige har med sig kompetens och erfarenhet som inte kommer till användning samtidigt som det råder brist på personal inom många yrken.

Unga som har bedrivit sin gymnasieutbildning på distans på grund av covid-19 pandemin kan ha ett ökat behov av vuxenutbildning under de kommande åren. Personer som har blivit av med jobbet under pandemin kan vilja byta yrkesbana eller läsa in gymnasiebetyg för att kunna studera vidare. Merparten av vuxenutbildningen i Göteborg drivs av privata aktörer som kommunen upphandlar. De återkommande upphandlingarna leder till kortsiktighet för vuxenutbildningen, skapar oro för personalen och en ohållbar situation på många arbetsplatser. Vuxenutbildningen har därför svårigheter med både kompetensförsörjning, arbetsmiljö, och med att utveckla kvaliteten på utbildningarna. Privatiseringen av arbetsförmedlingen riskerar dessutom att skapa ett högre tryck på kommunens utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser.

Satsningar på så kallade enkla jobb med lägre löner och osäkra anställningsformer leder till lönedumpning på arbetsmarknaden. Detta riskerar att slå ut fasta jobb med bra anställningsvillkor. Det är dessutom ofta uttalat att det är utrikes födda och kvinnor som ska ha dessa jobb. Till kategorin enkla jobb klassas vanligen gig-arbeten där enskilda arbetare räknas som sin egen arbetsgivare trots att de arbetar på uppdrag av företag. Ofta drabbas invandrare och personer långt från arbetsmarknaden av dessa arbeten som dumpar så väl löner som arbetsmiljövillkor. Gig-arbeten ökar risken för så väl psykisk som fysisk ohälsa och fungerar ofta inte som en väg in på den vanliga arbetsmarknaden.

Personer med nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller normbrytande funktionalitet har ofta svårt att komma in på arbetsmarknaden. Det är även hög arbetslöshet bland personer med en normbrytande funktionalitet som medför nedsatt arbetsförmåga. Även personer som har en normbrytande funktionalitet utan nedsatt arbetsförmåga diskrimineras på arbetsmarknaden.

INRIKTNINGAR

Kommunen ska erbjuda utbildning och kompetenshöjande insatser. Det handlar bland annat om att fler ska få den kompetens som krävs på arbetsmarknaden.

För de som står långt från arbetsmarknaden behövs vuxenutbildning och andra arbetsmarknadsåtgärder för att komma i arbete. Kommunen ska därför ha en välfungerande vuxenutbildning som ska bedrivas i egen regi. Fler personer ska ha möjlighet att studera på vuxenutbildningen. Unga som inte har fullgjort sina gymnasiestudier ska få en andra chans genom vuxenutbildningen. Genom vuxenutbildningen ökar möjligheterna att läsa vidare på universitet och högskola eller att få arbete inom olika bristyrken.

Utbildning är nyckeln till en jämlik arbetsmarknad. Vuxenutbildning och Svenska för invandrare (SFI) är därför viktigt för nyanländas möjligheter att etablera sig i samhället och arbetslivet. SFI-utbildningen ska hålla hög kvalitet och ge eleverna en god grund för fortsatta studier eller arbete. Tillgång till studie- och yrkesvägledning ska erbjudas före, under och vid slutet av studierna. SFI-utbildningen ska vara helt avgiftsfri. Därför ska eleverna erbjudas möjlighet att låna datorer eller andra digitala verktyg både i utbildningslokalerna och för hemlån.

Validering ska användas för vidareutbildning och för personer med utländska utbildningar. Det gäller särskilt yrken med lågavlönade kvinnor med kort utbildningstid som har en gedigen yrkeserfarenhet. Kommunen ska även bli bättre på att omvandla erfarenhet till kompetens genom validering av kunskaper. Om den validerade kompetensen inte motsvarar en hel utbildning eller examen ska studievägledning erbjudas. Det bidrar till att matcha de behov som finns på arbetsmarknaden och för att individer att kunna ställa om sig i yrkeslivet.

Kommunala sommarjobb ska fortsatt erbjudas ungdomar mellan årskurs nio och årskurs två i gymnasiet. Fler ungdomar ska få denna möjlighet. Kommunen ska även initiera samarbete med regionen, näringsliv och andra aktörer för att skapa fler sommarjobb och jobb på andra skollov till ungdomar.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Vuxenutbildningen ska ha ett tydligt uppdrag att arbeta med validering.
- Fler unga ska ha möjlighet att läsa in sina gymnasiebetyg genom vuxenutbildningen.
- Erbjud alla ungdomar i årskurs nio till årskurs två i gymnasiet kommunala sommarjobb och lovjobb.
- Återta vuxenutbildningen i kommunal regi.
- Erbjud utbildning och arbetslivsinriktad praktik till de som står längst från arbetsmarknaden.
- Utöka stödfunktioner i form av specialpedagoger, speciallärare, kuratorer och studie- och yrkesvägledare för SFI-elever.
- Erbjud lån av datorer eller andra digitala verktyg till SFI-elever.
- Öka sysselsättningsgraden för personer med normbrytande funktionalitet.

PERSONAL

ANALYS

Personalsituationen i kommunen är svår och arbetsmiljön är ansträngd. Många verksamheter präglas av hög arbetsbelastning och för låg grundbemanning. Det har skapat höga sjuktal, främst hos kvinnor i välfärdsyrken.

Stora delar av problemen med arbetsmiljön kan härledas till effekterna av styrmodellen New Public Management (NPM). Modellen infördes för att få en billigare och effektivare välfärd. Konsekvenser av NPM blev istället minskat inflytande och medbestämmande för anställda till följd av styrning uppifrån och kontroll.

Att styra välfärden genom NPM innebär att styra mot en billigare och effektivare verksamhet istället för att satsa de resurser som välfärden behöver. Bakom orden om effektiviseringar döljer sig stora nedskärningar samtidigt som mål om ökad kvalitet på välfärden kvarstår. Detta leder till en obalans mellan krav och resurser och i förlängningen till en ohälsosam arbetsmiljö med stress och höga sjuktal. Konkurrensutsättningen har skapat kundtänkande och ökat dokumentationskrav vilket har lett till ökad administrativ börda. Kommunens hierarkiska organisation med många chefsled har skapat otydliga beslutsvägar och flyttat makten från personalen till högre chefer. Samverkansklimatet mellan fack och kommunen som arbetsgivare har blivit sämre och fackens inflytande har minskat.

Skillnaderna i arbetsvillkor och förutsättningar skiljer sig åt beroende på kön. De kvinnodominerade sektorerna har sämre förutsättningar än de mansdominerade.

Många rektorer och enhetschefer inom de kvinnodominerade sektorerna har ansvar för ett alltför stort antal anställda vilket bland annat leder till sämre arbetsmiljö.

Kommunen har problem med kompetensförsörjning och rekrytering. Situationen förvärras genom att allt fler anställda väljer att byta arbetsplats på grund av den anstränga arbetsmiljön.

Den strukturella rasismen finns inom kommunen och bland dess anställda. Utrikes födda arbetar i högre utsträckning inom arbetaryrken och få chefer är födda utanför Europa.

Att personal inte får den kompetensutveckling som krävs för arbetet skapar både stress och en känsla av otillräcklighet. Något som även innebär en risk för de som tar del av den kommunala välfärden.

INRIKTNINGAR

Personalen är kommunens viktigaste resurs. Deras erfarenhet och kompetens ska därför tas tillvara. Detta ska genomsyra hela kommunens organisation.

Att minska sjuktalen ska prioriteras. Första linjens chef ska ha mandat att styra över verksamheten i samverkan med medarbetarna. Första linjens chef ska ha rimligt antal medarbetare för att kunna ha ett närvarande ledarskap arbeta med rehabiliterande och arbetsmiljöfrämjande insatser. Även friskvårdsarbetet behöver stärkas.

Personalen har rätt till delaktighet och påverkansmöjligheter. Medarbetarinflytandet ska därför stärkas och utvecklas. De fackliga organisationerna ska få ökat inflytande i kommunen.

Rätten till att arbeta heltid ska fortsatt garanteras och tillsvidareanställningar ska vara norm för alla kommunens anställda. Arbetstiden ska kortas för att skapa ett mer hållbart arbetsliv.

Det är viktigt att ta tillvara kompetens och erfarenheter hos anställda, både hos befintlig personal och vid rekrytering. Validering av kunskaper och kompetensutveckling för anställda ska genomföras. All personal ska ha tillgång till kontinuerlig kompetensutveckling. Det är av särskild vikt att all personal inom välfärdsområdet får tillräcklig utbildning inom området våld i nära relation.

Kommunens personalpolitik ska vara feministisk. Det handlar om vilka som får arbetskläder, har trygga anställningar och möjligheter till utveckling i arbetslivet. Kommunen ska minska löneskillnaderna mellan könen och höja lönerna för lågavlönade grupper. Det innebär också att de med höga löner måste avstå större löneökningar till förmån för de som tjänar minst.

Kommunen ska aktivt arbeta mot diskriminering. Kunskaper om att rekrytera utan att diskriminera ska därför förstärkas utifrån ett

normkritiskt perspektiv och kunskapen om rasistiska och sexistiska strukturer ska öka bland kommunens chefer.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Avskaffa löneskillnader baserade på kön.
- En översyn av stadens lönepolitik för en mer jämlik lönesättning mellan yrkeskategorier ska genomföras.
- Genomföra successiv utbyggnad av sex timmars arbetsdag med bibehållen lön.
- Möjliggöra för olika former av arbetstidsinnovationer.
- Antalet bemanningsanställda inom kommunens hälso- och sjukvård ska minska.
- All personal inom välfärdssektorn som har behov av arbetskläder ska få det.
- Öka antalet anställda inom välfärden.
- Återkommunalisera välfärdsverksamhet och stoppa all privatisering av den offentliga välfärden.
- Alla chefer i kommunen ska genomgå utbildning i att rekrytera utan att diskriminera.
- Stoppa användandet av bemanningsföretag inom välfärdssektorn.
- Arbetet med validering av kompetens ska stärkas.
- Stärka professionerna genom att erbjuda vidareutbildning och kompetensutveckling på betald arbetstid. All välfärdspersonal ska erbjudas kompetensutveckling inom området våld i nära relation.
- Det ska finnas balans mellan krav och resurser för anställda.
- Minska antal anställda per chef inom välfärdssektorn.
- Genomföra satsningar på de med lägst löner.
- Stärka de fackliga organisationernas inflytande på kommunens arbetsplatser.
- Tillsvidareanställningar ska vara norm och användningen av visstidsanställningar ska upphöra.
- Ge all personal möjlighet till friskvård på arbetstid.
- Gratis mensskydd ska finnas på alla arbetsplatser.
- Erbjud alla nyanställda i kommunen introduktionsutbildning i normkritik.
- Kvinnors arbetsvillkor och arbetsmiljö ska kartläggas för att uppnå mer jämställda arbetsvillkor.
- Kommunens särskilda anställningstrygghet skall värnas och även omfatta stadens bolag.

IDROTT, FRITID & FÖRENING

ANALYS

Alla barn har rätt till en meningsfull fritid. Dock upplever barn till föräldrar som har lägre utbildning, låg inkomst eller är utrikes födda en sämre fritid än andra barn. Samtidigt har föreningslivet en unik möjlighet att bryta segregation och utanförskap, då barn möts över klassgränser och mellan bostadsområden.

Det finns en stark tradition av föreningsliv i Sverige där många är medlem i en eller flera föreningar. Föreningslivet har en stark demokratisk organisering och spelar en viktig roll som mötesplats för invånare att utveckla sociala relationer. Idrottsföreningar engagerar störst antal aktiva medlemmar. Att utöva idrott är viktigt ur både ett folkhälso- och demokratiperspektiv.

Deltagandet i föreningslivet är ojämnt, framförallt när det kommer till idrottsföreningar. Utrikesfödda, personer med normbrytande funktionalitet och personer med arbetarklassbakgrund deltar i mindre utsträckning än andra. Många deltar inte i föreningslivet och besöker inte kommunens anläggningar av ekonomiska skäl.

Det finns stora skillnader mellan olika bostadsområden i frågorna som rör fritiden i Göteborg. Andelen som är föreningsmedlemmar varierar från 38 procent till 78 procent utifrån bostadsområde där områden i Angered har lägst deltagande.

Deltagandet i föreningslivet skiljer sig även mellan könen. Tjejer och kvinnor ägnar sig åt kultur och sport utan tävlingsmoment i större utsträckning medan killar och män spontanmusicerar och tävlingsidrottar i större utsträckning. Män och killar använder även en större del av de resurser som tillförs av kommunen. Minst andel av resurserna ges till tjejer och kvinnor med utländsk bakgrund.

De flesta ideella föreningar är små föreningar. De har ofta svårigheter med att rekrytera nya ideella krafter, hantera de ökade kraven på administration och få tillgång till bidrag.

Göteborg har brist på simhallar, ishallar och idrottshallar. Det beror på att den idrottsliga infrastrukturen inte har växt i takt med den ökade befolkningen och växande föreningsliv i delar av staden. Att beräkna antalet idrottshallar genom procentuell tillgång på befolkningen ger inte en rättvis bild av hur behovet av idrottshallar ser ut. I vissa delar av stadsområdena finns en större och växande mängd idrottsföreningar vilket gör att behovet av träningsanläggningar ökar. Att bara räkna på antalet invånare ger en skev bild av verkligheten.

Simkunnigheten varierar mellan olika socioekonomiska grupper. Att kunna simma är inte bara hälsofrämjande utan är också en livsviktig färdighet.

INRIKTNINGAR

Fler idrottsanläggningar ska byggas och lokala bad ska byggas i Majorna och i västra delarna av Hisingen. Det ska dessutom byggas fler ishallar i kommunen.

Skolidrottshallar ska byggas som fullmåttshallar i större utsträckning. Det innebär att idrottsutövare ska få möjlighet att träna på samma yta som de tävlar på. Det tillgodoser också föreningslivets behov och idrottens behov av lokaler i sitt närområde. Idrottshallar ska i första hand tillgodose det lokala föreningslivets behov så att det är nära till en aktiv fritid. Kommunala verksamhetslokaler ska tillgängliggöras för föreningslivet så långt det är möjligt. Föreningslokaler som hyrs ut av kommunen ska ha låga hyror och vara tillgängliga för så många som möjligt.

Kommunens badhus och gym ska göras avgiftsfria. Som första steg ska fler grupper få fri entré. Det kan handla om studenter, pensionärer, sjukskrivna, personer med försörjningsstöd och personer som lever på existensminimum.

Rätten att kunna simma måste tryggas i alla grupper. Detta ska ske genom avgiftsfri entré till bad för barn och gratis kommunal simskola. Det är även viktigt att värna badplatserna tillgänglighet och utveckling. Den kommunala simskolan ska utvecklas till att erbjudas för alla barn i förskoleklass och årskurs 2.

Kommunen ska bättre tillgodose ungdomars önskemål om fritidsaktiviteter. Antalet mötesplatser för unga med ungdomsproducerad verksamhet ska öka och likaså aktiviteter som ungdomar själva styr över. Personal ska förstärka barn och ungdomars självkänsla för att de ska få styrkan att skapa egna projekt och möta kulturlivet. Möjligheter för alla grupper att själva kunna skapa och driva olika projekt ska säkerställas, inte minst ur ett

feministiskt och demokratiskt perspektiv. Här behöver även olika typer av e-sportande stöttas.

Kommunen ska utöka sina insatser för att värna det ideella ledarskapet. Det kan handla om utökade utbildningsinsatser och föreningsbidrag. Kommunen ska dock fortsatt ställa krav på att föreningslivet ska arbeta inkluderande och normkritiskt. Föreningsbidragen räcker inte alltid för att täcka föreningarnas grundläggande behov. Föreningsstödet ska därför förstärkas, särskilt i arbetarklassområden. Föreningar ska få ökat administrativt stöd av kommunen.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Bygga badhus i Majorna och i de västra delarna av Hisingen.
- Fullmåttsidrottshall i Backa skall stå klart till 2025.
- Bygga minst två ishallar.
- Bygga minst fem utomhusgym i arbetarklassområden.
- Öka antalet fritidsgårdar och mötesplatser för ungdomar.
- Öka avgiftsfriheten till kommunens friskvårdsanläggningar.
- Skapa fler mötesplatser för hbtqi-ungdomar.
- Förstärka föreningsbidraget, särskilt i arbetarklassområden.
- Rikta särskilda resurser till tjejer och kvinnors idrottande och friskvård.
- Arrangera en digital festival/LAN-party med särskilt fokus på att inkludera tjejer.
- Minst en internationell e-sporttävling om året ska arrangeras i kommunen.
- Inrätta minst ett sportotek i varje stadsområde där idrottsutrustning kan lånas ut och återanvändas.
- Göra alla toaletter och omklädningsrum till trygga platser och tillgängliga även för personer som bryter mot könsnormer.
- Fler ska bli föreningsaktiva.

KULTUR

ANALYS

Alla tar del av kultur på något sätt. Samtidigt är en stor del av kulturutbudet exkluderande och många har inte tillgång till kommunens kulturella arenor. Idag är möjligheten att ta del av och skapa kultur ojämnt fördelat bland invånarna.

Närheten till biblioteken är en avgörande faktor till hur ofta de besöks. Bibliotek kan fungera som nav i ett bostadsområde och har en viktig roll i samhället som en lokal arena för demokrati och kunskapsinhämtning.

Flera av kommunens kulturinstitutioner har stora investeringsbehov. Västra Götalandsregionen har inte tagit ansvar för sin del av finansieringen vilket har inneburit en urholkning av resurser. Stora konstsamlingar har länge förvarats i lokaler som inte är anpassade och som riskerar att skada föremålen.

Det fria kulturlivet saknar fortfarande resurser för att alla ansökningar som uppfyller kriterierna ska kunna beviljas stöd. Med en begränsad budget för kultur går den största delen av resurserna till institutionerna.

Kultur har en stor betydelse för barn och ungas utveckling och självkänsla. Kulturskolan har en viktig uppgift när det gäller kulturen och ger alla barn möjlighet att själva vara kulturutövare. Den möjligheten är dock skiftande inom kommunen. Avgifterna till kulturskolan samt långa köer till populära kurser gör att vissa barn inte ges den möjligheten när de själva önskar.

Tillgång till billiga och funktionella lokaler för kulturutövare riskerar att försvinna när kommunens fastighetsbolag ska styras med marknadslogik. Då riskerar viktiga platser att sluta vara tillgängliga för kulturutövare. Platser för kulturutövande saknas dessutom ofta i nybyggda områden.

INRIKTNINGAR

Alla ska ha samma rätt och möjlighet att utöva kultur och att ta del av kulturlivet. Deltagandet för de som möter kulturen i mindre utsträckning ska därför öka. Mer resurser ska ges till den kultur som möter invånare där

de bor. Även folkbildningen är en viktig del av kulturen som behöver stärkas.

Människor ska ges möjlighet att själva organisera sig och utöva kultur i den form de önskar. Ett brett utbud av kulturverksamheter och verksamheter som utgår från ungas egna önskemål och initiativ ska finnas i alla delar av kommunen.

Kommunens institutioner ska ha ett uppsökande arbete för nå ut till nya målgrupper. Barn och ungas rätt till kultur ska prioriteras. Kulturinstitutionerna ska samarbeta mer med fria grupper och upplåta sina lokaler åt dem i större utsträckning. I kommunens marknadsföring ska fristående kulturaktörers evenemang inkluderas.

Villkoren för kulturutövare ska förbättras och tillgången på lokaler för kulturutövande ska säkerställas. För att det ska vara möjligt ska de platser för kulturutövande vi har i kommunen bevaras samtidigt som nya behöver tillkomma.

Kulturskolan ska ha ett fortsatt brett utbud och arbeta för att barn från hela kommunen deltar. Kön ska byggas bort i hela kommunen. Kulturskolans behov av anpassade lokaler ska tillgodoses. Alla unga ska genom skolan möta konst i olika former t ex genom skolbio och besök på museum och teatrar.

Välförsedda och lättillgängliga folkbibliotek ska finnas i alla stadsdelar. Särskilda satsningar på biblioteken i arbetarklassområden ska göras. Bibliotekens viktiga roll som mötesplatser kan innebära att fler personalkategorier än bibliotekarier behöver finnas på biblioteken. De boende i området ska ges möjlighet att ha inflytande över både bibliotekens utbud och verksamhet. Biblioteken ska låna ut saker inom många olika kategorier såsom verktyg, leksaker och kläder.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Utöka satsningarna på det fria kulturlivet.
- Prioritera barn och ungas rätt till kultur.
- Tillgängliggöra kultur mer, bland annat genom utställningar i det offentliga rummet.
- Tillgängliggöra alla kulturverksamheter för personer med normbrytande funktionalitet. Det gäller såväl för publik som för kulturutövare.
- Erbjuder fler ungdomar kultursommarjobb.
- Skapa fler icke-kommersiella mötesplatser både inom- och utomhus.

- Prioritera föreningars och grupperns möjligheter att affischa för kulturrevenemang i det offentliga rummet framför utrymme för reklam.
- Göra alla kommunens kulturverksamheter avgiftsfria.
- Bygga ut kulturskolan så att kön försvinner.
- Upprätta ett bibliotek i Norra Biskopsgården.
- Alla bibliotek ska ha generösa öppettider.
- Kulturskolan ska göras avgiftsfri.
- Öka bidragen till studieförbunden.

DEMOKRATI

ANALYS

På grund av rådande klassamhälle och brist på ekonomisk demokrati finns ett stort demokratiskt underskott i kommunen. Det finns också ett samband mellan klass och valdeltagande. Mer resursstarka individer är mer benägna att rösta. Det handlar både om inkomst- och utbildningsnivå. Även utrikes födda röstar i mindre utsträckning än inrikes födda. Dessutom röstar förstagångsväljare i lägre grad än genomsnittet.

Resursstarka personer tenderar att vara mer aktiva även i andra former av politiskt deltagande. När nya former för inflytande införs riskerar det att leda till att mer makt ges till redan resursstarka på bekostnad av de mer resurssvaga. Det leder även till att personer som bor i centrala delar deltar mer än personer utanför kommunens centrala delar.

Under de senaste åren har extremistiska rörelser blivit allt mer synliga, exempelvis rasistiska, fascistiska och andra totalitära rörelser. De är ett hot mot demokratin som inte tagits på tillräckligt stort allvar. Kommunens arbete mot våldsbejakande extremism har präglats av islamofobi vilket fått allvarliga konsekvenser för de som berörs. Det har också lett till att problemet med högerextremism många gånger osynliggjorts.

Kommunen har ett mycket stort antal bolag vilket skapat styrningssvårigheter. Politiska nämnder har oftast mer inflytande över verksamheten än när de styrs i bolagsform.

INRIKTNINGAR

Det krävs ett maktkritiskt perspektiv på kommunens arbete för att utveckla demokratin. Kommunen ska därför utveckla demokratiarbetet nära människor och ge resurser till självorganisering för gemensamma projekt.

Arbetet mot diskriminering är avgörande. Alla som kommer i kontakt med kommunen ska få ett gott och värdigt bemötande. Kommunen ska ha ett inkluderande språkbruk både i det personliga mötet och i exempelvis blanketter, enkäter och texter.

Heteronormativa föreställningar och strukturer ska undanröjas. Frågor om kön och könsidentitet ska inkludera personer som varken definierar sig som män eller kvinnor.

Rasistiska strukturer påverkar många invånares vardag och kommunens arbete behöver intensifieras för att motverka detta. I arbetet mot våldsbejakande extremism ska bekämpandet av högerextrema krafter ingå på ett tydligt sätt.

Att öka valdeltagandet är ett långsiktigt arbete som ska ske ständigt och inte bara under valår. Valdeltagande är ofta en effekt av att personer känner sig delaktiga i samhället och arbetet ska därför inriktas på att öka det lokala engagemanget i stort. Fler metoder för att ge möjlighet till personer att själva organisera sig ska därför utvecklas.

Att ha möjlighet att rösta i en bekant lokal i sitt närområde har visad positiv effekt på valdeltagandet. Att satsa på fler lokaler för röstning i områden med lågt valdeltagande är därför en viktig del.

Samråd med unga sker ofta i parallella strukturer istället för att inkluderas i forum med beslutsmyndighet. Ungas egna initiativ och inflytande ska därför öka och tas tillvara bättre.

När invånare ges inflytande ska ett maktkritiskt perspektiv tillämpas. Ofta krävs uppsökande verksamhet för att få de mindre resursstarka grupperna att delta. Det ojämlika deltagandet ska vägas in när resultat från medborgardialoger beaktas.

För att säkerställa valda partiets inflytande bör alla kommunens nämnder ha lika många ersättare som ordinarie ledamöter. Arvodet till heltidspolitiker ska sänkas eftersom hög ekonomisk ersättning är ett dåligt incitament till att vara politiker. Fritidspolitiker bör ha villkor som gör det möjligt att kombinera jobb och familj med politiska uppdrag. En större del av arvoden till förtroendevalda i nämnder och styrelser bör därför gå till ledamöter och ersättare och inte enbart till presidieledamöter.

Genom kommunen äger göteborgarna stora tillgångar. En viktig demokratifråga är att försvara det kommunala ägandet av verksamheter, byggnader och strategisk mark.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Inrätta fler vallokaler i områden med lågt valdeltagande.
- Sänka arvodet till heltidspolitiker.

- Utredda hur ojämlikhet mellan olika grupper kan synliggöras.
- Ge resurssvaga personer fler möjligheter att organisera sig.
- Bygga minst två kultur- eller allaktivitetsarenor där innehållet ska utformas av invånarna, varav ett ska ligga i Biskopsgården.
- Inrätta fler medborgarkontor.
- Utredda vilka bolag som istället kan drivas i nämndform.
- Kommunens arbete med invånarinflytande genomförs med ett maktkritiskt perspektiv.
- Arbetet mot diskriminering ska genomsyra kommunens alla verksamheter.

UPPHANDLING

ANALYS

Kommunen köper in och upphandlar varor och tjänster för över 25 miljarder kronor årligen. Kommunen har kommit relativt långt i arbetet med att ta social och miljömässig hänsyn vid upphandlingar. Sedan upphandlingsfrågorna övergick från bolags- till nämndform ökar möjligheterna till bättre överblick och styrning vilket har varit nödvändigt.

Kommunen behöver samtidigt göra mer för att inom upphandlade företag stärka de arbetandes villkor, höja miljö-, klimat- och djurskyddskraven och öka möjligheterna till arbete för personer långt ifrån arbetsmarknaden.

INRIKTNINGAR

Vid upphandlingar ska kommunen ställa skarpa klimatkrav så att inköpen så långt det är möjligt inte har negativ klimatpåverkan. Kommunen ska dessutom vara ledande i landet och pådrivande för en social och ekologisk upphandlingslagstiftning och praxis.

Vid samtliga upphandlingar ska kommunen ställa krav på arbetsvillkor som motsvarar fullvärdiga svenska kollektivavtal och meddelarfrihet. Kommunen ska även arbeta för att andelen socialt hållbara upphandlingar ökar och att tydliga krav på miljö- och djurskyddsvillkor ställs.

Den svenska arbetsmarknaden är könsuppdelad mellan olika branscher. Kommunens upphandlingar ska därför bidra till att öka sysselsättningen för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden både i kvinno- och mansdominerade branscher. Kommunen ska använda så kallade reserverade kontrakt för icke-vinstdrivande leverantörer av vissa tjänster inom den sociala ekonomin i större utsträckning.

För att nå målen med stadens inköp och säkerställa att ställda krav verkligen följs ska uppföljning av krav och systematisk kontroll av leverantörer prioriteras. Kommunen ska inte köpa varor och tjänster från oseriösa företag. Kommunen ska agera snabbt och kraftfullt när fusk, oegentligheter, kriminalitet, diskriminering eller osund konkurrens uppdagas.

Innan inköp sker ska det alltid undersökas om staden har möjlighet att tillgodose behovet med egna resurser. Särskilt inom välfärdssektorn kan inköp ersättas genom större andel verksamhet i egen regi. Kommunens inköp kan också minska genom använda vara och material inom befintlig kommunalverksamhet eller genom högre grad av återbruk.

Försvaret av mänskliga rättigheter nationellt och internationellt ska inkluderas i upphandlingsarbetet. Kommunen ska så långt det är möjligt inte köpa varor och tjänster från företag som själva, eller är en del av företagskoncerner som, bryter mot mänskliga rättigheter i Sverige eller utomlands.

VÄNSTERPARTIET ARBETAR FÖR ATT:

- Ställa krav på arbetsvillkor motsvarande fullvärdiga svenska kollektivavtal och meddelarfrihet vid samtliga upphandlingar.
- Samtliga upphandlingar ska vara socialt och ekologiskt hållbara.
- Samtliga upphandlingar ska genomföras med skarpa miljö- och klimatkrav.
- Alla krav vid upphandling även ska gälla underleverantörer.
- Kommunens inköp inte ska ha negativ klimatpåverkan från plast och engångsmaterial.
- Djurskyddskraven i kommunens upphandlingar höjs med målet att minst 90 procent av de animaliska produkter kommunen upphandlar ska vara KRAV-märkta.
- Utveckla och tillämpa modellen ”reserverad upphandling”.
- Öka de sociala företagens andel av upphandlingsvolymen.
- Ställa krav på universell utformning vid upphandling för att tillgodose alla användares behov.